

Καλησπέρα σας,

Εκ μέρους του **Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας**, θέλω να ευχαριστήσω το ΕΜΠ και ιδιαίτερως την κυρία Μορουπούλου για τη φιλοξενία για δεύτερη χρονιά στη **Βραδιά του Ερευνητή**. Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό γεγονός, που δίνει και σε εμάς τη δυνατότητα να συζητήσουμε από κοντά με τους ερευνητές αλλά και τους μαθητές, το κοινό που ενδιαφέρεται για τις επιστήμες, με τους εν δυνάμει εφευρέτες.

Η ποιότητα του έργου των Ελλήνων ερευνητών είναι γνωστή στην Ελλάδα και διεθνώς. Στη σύντομη τοποθέτησή μου θα ήθελα να χρησιμοποιήσω τρία παραδείγματα που αναδεικνύουν τις προκλήσεις που συναντούν σήμερα οι ερευνητές στην Ελλάδα και να τις συνδέσω τόσο με το ρόλο του ΟΒΙ όσο και με την αποψινή βραδιά. Το πρώτο παράδειγμα αφορά μια αναδυόμενη βιομηχανία, αυτή των νανο-τεχνολογιών, το δεύτερο μια περισσότερο παραδοσιακή, αυτή του διαστήματος και το τρίτο μια επιστημονική δραστηριότητα που δεν αντιστοιχεί ακόμα σε μια ώριμη βιομηχανία και αφορά τη δραστηριότητα της συντήρησης μνημείων.

Το πρώτο παράδειγμα αφορά μια συγκεκριμένη νανο-δομή που εφηύρε ένας υποψήφιος διδάκτορας του ΕΜΠ και που συνάντησα στην περσινή βραδιά ερευνητή – δυστυχώς δε συγκράτησα το όνομά του. Η εφεύρεσή του επέτρεπε την ενσωμάτωση μιας ενεργού ουσίας σε έναν μικροσκοπικό κύβο, καθιστώντας την ουσία αυτή πολλαπλάσια ενεργή. Αυτή η εφεύρεση έχει άμεση εφαρμογή στη βιομηχανία, αλλά όχι στην Ελλάδα : χρειάζεται μια γραμμή παραγωγής με σταθερή θερμοκρασία για να κατασκευαστεί το αντίστοιχο υλικό και τέτοιες μονάδες δεν υπάρχουν στην Ελλάδα. Αυτή η εφεύρεση είναι σαφώς αποτέλεσμα του προχωρήματος της επιστήμης, η οποία ωστόσο χρειάζεται και ένα αντίστοιχο προχώρημα της βιομηχανίας για να υλοποιηθεί. Η διανοητική ιδιοκτησία θα μπορούσε να είναι εδώ μια γέφυρα μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας. Ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να εμπορευθεί την εφεύρεσή του διεθνώς, σε χώρες όπου η παραγωγή και η αγορά νανο-υλικών – εν προκειμένω - ανθεί.

Το δεύτερο παράδειγμα αφορά το διάστημα. Μέσα από μια συνεργασία που προέκυψε από τη ζωή, το Πανεπιστήμιο Πατρών μαζί με το Open Space Foundation – που εδράζεται στον Αγ. Ελευθέριο Αττικής – κατασκεύασαν τον πρώτο δορυφόρο ανοιχτού σχεδιασμού. Αυτή η καινοτομία, που προέκυψε μέσα από ένα συνδυασμό θεσμικής και εθελοντικής δράσης, θεωρητικής και πρακτικής δουλειάς, που ανοίγει νέες προοπτικές για τον τομέα της διαστημικής έρευνας στην Ελλάδα. Εδώ χρησιμοποιήθηκε μια διανοητική ιδιοκτησία νέου τύπου, αυτή του ελεύθερου σχεδιασμού, που στοχεύει λιγότερο στο κέρδος και περισσότερο στην αύξηση της συμμετοχής στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση ενός εγχειρήματος.

Το τρίτο παράδειγμα αφορά τη συντήρηση των μνημείων. Είχα την τύχη να συμμετέχω με την ιδιότητα του Καθηγητή στο Ανώτατο Ινστιτούτο Εμπορίου Παρισιού στην επιτροπή της διπλωματικής εργασίας της κυρίας Μανουσάκη στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΜΠ στην Προστασία Μνημείων. Έχοντας ως αντικείμενο την συντήρηση και την εκ νέου χρήση ενός ιστορικού κτηρίου στο κέντρο της Βαλένθια, η εργασία αυτή κινητοποίησε με δημιουργικό τρόπο ένα σύνολο διαφορετικών επιστημονικών κλάδων (επιστήμη υλικών, ιστορία, αρχιτεκτονική, διοίκηση), για να σχεδιάσει μια δραστηριότητα γύρω από ένα ιστορικό κτήριο που έχρηζε συντήρησης. Σ' αυτή την περίπτωση η μοναδικότητα του μνημείου αλλά και η ιδιαίτερη προσέγγιση της κυρίας Μανουσάκη οδήγησαν στην πρόταση μιας καινοτόμου σύνθεσης. Οδηγός εδώ δεν ήταν ένας συγκεκριμένος επιστημονικός ή βιομηχανικός τομέας αναφοράς. Ήταν η διεπιστημονική γνώση που έχει συγκροτηθεί στο ΕΜΠ και διδάσκεται στο αντίστοιχο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα. Η καινοτομία εδώ προκύπτει λοιπόν ως μια πρωτότυπη σύνθεση και όχι ως εξέλιξη ενός και μόνο επιστημονικού κλάδου. Η οικονομική δραστηριότητα είναι μέρος του αντικειμένου που σχεδιάστηκε. Οι διανοητική ιδιοκτησία είναι μέρος αυτής της διαδικασίας και θα μπορούσε να πάρει πολλαπλές μορφές.

Επομένως, είτε αναφέρεται σε μια αναδυόμενη βιομηχανία είτε ανοίγει νέες προοπτικές σε εγκαθιδρυμένες βιομηχανίες ή σχεδιάζει εξ' αρχής την οικονομική δραστηριότητα, η δράση των ερευνητών δημιουργεί γνώση, επεκτείνει τη γνώση, εισάγουν νέες οικονομικές και πολιτιστικές δυνατότητες. Ωστόσο, αυτή η δραστηριότητα χρειάζεται υποστήριξη, πόρους, αλλά και χώρους.

Χώρους όπου να μπορούν να συναντηθούν μεταξύ τους άνθρωποι με διαφορετικές επιστημονικές και επαγγελματικές αναφορές. Τέτοιοι χώροι είναι αναγκαίοι για να μπορέσει να εκφραστεί η δυναμική της έρευνας στην οποία αναφέρθηκα, αλλά και για να αναπτυχθούν οι δυνατότητες που αυτή ανοίγει, μέσα από νέες συνεργασίες, νέα επαγγέλματα, νέα εγχειρήματα.

Η βραδιά του ερευνητή έχει ήδη συνεισφέρει σ' αυτή την κατεύθυνση. Με διακριτικότητα αλλά και με συνέχεια, το ΕΜΠ έφτιαξε ένα θεσμό που λειτουργεί ως ραχοκοκαλιά αυτής της συζήτησης κι αυτής της πορείας.

Το ραντεβού που τηρείται κάθε χρόνο εδώ αποτελεί ένα κεφάλαιο για τη δημιουργία των όρων περαιτέρω υποστήριξης της δουλειάς των ερευνητών, αλλά και της συνεισφοράς στην παραγωγική και πολιτιστική ανασυγκρότηση του τόπου μας μέσα από την καινοτομία.

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, ως αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και την καταχώριση σχεδίων, παρέχει ήδη μια σειρά από υπηρεσίες στους ερευνητές, ας αναφέρω μονάχα την υπηρεσία one-stop-shop που επιτρέπει σε όλους να έρθουν να ενημερωθούν για τις δυνατότητες της διανοητικής ιδιοκτησίας. Μέσα από διεθνείς συνεργασίες, τα εργαλεία και οι υπηρεσίες μας, δίνουν τη δυνατότητα στους εφευρέτες να εκμεταλλευτούν τις δημιουργίες τους, αλλά και στους ερευνητές να μάθουν από τις εφευρέσεις των άλλων.

Επιπλέον, συμμετέχουμε στις πρωτοβουλίες και στις προσπάθειες ανάπτυξης χώρων που να προάγουν την καινοτομία, εντείνοντας τις συνεργασίες μας τόσο με την ερευνητική όσο και την επιχειρηματική κοινότητα.

Εκ μέρους του ΟΒΙ θα ήθελα να ευχαριστήσω και πάλι τους διοργανωτές αυτής της βραδιάς, αυτού του θεσμού, για την πρόσκληση, και να εκφράσω τη διαθεσιμότητά μας να συμβάλουμε ακόμα περισσότερο στην προαγωγή του έργου των ερευνητών στην Ελλάδα και διεθνώς.